

פרק שלישי אמר להם הממונה

דף כ"ח

הבדיקה אם הגיע זמן השחיטה

זמן שחיטת הקרבנות הוא ביום, שנאמר "בַּיּוֹם זִבְחֶכֶם" (ויקרא י"ט ו'), אבל קרבן שנשחט בלילה, פסול. ובהמשך הפרק יתבאר בעזה"י, שפעם ארע, שטעו בדבר, ושחטו את התמיד קודם היום, ונפסל. ולפיכך התקינו, שיהא אדם יוצא על החומה או על הגג, לבדוק זאת, ולא ישחטו את התמיד, עד שידעו בוודאי שהגיע היום. וכך היו עושים:

הממונה [=הוא הסגן] היה אומר, צאו וראו [על החומה או על הגג], אם הגיע זמן השחיטה, כלומר אם האיר המזרח.

וכשהיה נראה לזה שעל הגג שהאיר המזרח, היה אומר, "ברקאי" [לשון ברק ואור], והיו יודעים שהגיע זמן השחיטה. כן דעת תנא קמא של משנתנו.

ומתאי בן שמואל שהיה ממונה על הפייסות אומר שהיה הדבר באופן אחר.

- י"א שלדעתנו, זה שעל הגג היה אומר, "האיר פני כל המזרח", והיה הממונה שואל אותו, "האם האיר עד שבחברון"^א, והיה משיב "הן".

- וי"א שהממונה היה שואל, "האם האיר פני כל המזרח", וזה שעל הגג היה משיב, "האיר המזרח עד שבחברון", והממונה היה אומר לו "הן", כלומר על הדבר הזה שאלתי.

ואפשר, שעיקר המחלוקת בין תנא קמא לבין מתאי בן שמואל היא, האם די היה בכך שהחל להאיר המזרח, או שהיה צריך להמתין עד שיאיר כל המזרח.

ובברייתא מבואר, שנחלקו חכמים בדבר, באיזו לשון אומר הרואה.

^א ומצינו בתלמוד ירושלמי, כדי להזכיר זכות אבות, מזכירין חברון. [רש"י].